

Za důslednou přípravu k realizaci XVII. sjezdu KSČ v ČSLA

Jedním ze základních a trvalých úkolů výstavby socialistické společnosti je zabezpečení její obranyschopnosti. Tento úkol v naší společnosti pod přímým vedením Komunistické strany Československa plní naše lidová armáda. Československá lidová armáda jako třídní a mocenský nástroj socialistického státu v pevné jednotě s lidem, dalšími ozbrojenými složkami a v nerozborném svazku se Sovětskou armádou a ostatními armádami členských států Varšavské smlouvy zajišťuje obranu vymožeností pracujícího lidu.

Komunistická strana Československa a její ústřední výbor při řešení obrany socialistické vlasti vždy vycházely z leninských zásad zajištění socialistické revoluce a principů výstavby ozbrojených sil socialistického státu. Důkazem toho jsou závěry jednotlivých sjezdů strany a zasedání ústředního výboru KSČ, které v daných historických podmínkách stanovily konkrétní úkoly branné politiky a výstavby ozbrojených sil a vedly stranické, státní i společenské orgány a organizace k jejich splnění. Tyto skutečnosti se promítaly i ve výsledcích XVI. sjezdu KSČ, který byl jedním z dalších historických mezníků v životě naší společnosti a jejího revolučního předvoje — Komunistické strany Československa. Jeho místo je dáno některými významnými skutečnostmi, především tím, že konkretizoval a dále rozpracoval program výstavby rozvinuté socialistické společnosti. Mimo další důležité úkoly ve všech oblastech života naší země vyjádřil i odhodlání československých komunistů v současné složité mezinárodní situaci vynaložit všechny síly k tomu, aby se dále upevnila obranyschopnost naší vlasti a bezpečnost socialistického společenství.

Období od XVI. sjezdu KSČ až po dnešní dny, kdy se připravujeme k realizaci závěrů XVII. sjezdu strany bylo v životě armády velmi bohaté a nelze ani jinak, než opřít se při tom o dobré výsledky dosažené v posledních pěti letech a vycházet z kritické analýzy nedostatků a problémů, které přinášela doba a každodenní život. Hodnotíme-li, že závěry XVI. sjezdu byly v Československé lidové armádě splněny, je to především proto, že byla důsledně uplatňována vedoucí úloha strany ve všech oblastech činnosti ČSLA. Z toho je třeba vycházet i při rozpracování úkolů XVII. sjezdu KSČ.

Ideově a organizačně pevná a akčně jednotná armádní stranická organizace musí být i nadále hybnou silou při dosahování kvalitativně vyšších a efektivnějších výsledků při upevňování bojové pohotovosti a všestranné připravenosti armády k plnění jejího hlavního úkolu — odražení agrese nepřítelů za jakýchkoli podmínek. Základní organizace KSČ u svazů, svazků, útvarů i na ministerstvu národní obrany musí nadále sehrávat svou vedoucí úlohu při zvyšování politického uvědomění a upevňování komunistického přesvědčení všech příslušníků ČSLA, vést je k aktivnímu a svědomitému plnění úkolů, obětavosti, iniciativě, odpovědnému vztahu k výkonu služby a tím k naplnění požadavků kladených na obránce socialistické vlasti. Nemalou úlohu při tom bude mít ideologická práce, zaměřená k formování komunistického přesvědčení příslušníků velitelského sboru a mas vojáků. Komunisté musí stát v čele rozvoje masové politické práce, zvyšovat úroveň politické agitace, propagandy a popularizace branné politiky v ČSLA i na veřejnosti.

Velkou politickou silou v ČSLA představuje Socialistický svaz mládeže, jehož masovou základnu u útvarů tvoří vojáci základní služby s převážně malými politickými a životními zkušenostmi. Proto bude třeba rozvíjet a hledat nové cesty ke zkvalitnění stranického řízení a vedení svazáckých organizací s cílem dosáhnout ještě výraznějšího podílu příslušníků Socialistického svazu mládeže na příkladném plnění vojenských povinností, na vysoké kázi a pracovní aktivitě. Zároveň bude nezbytné usilovat o prohloubení vlivu organizací SSM na veškerou vojenskou mládež.

Úkoly, které souvisí s dalším upevněním vedoucí úlohy strany v ČSLA, zdokonalením práce stranických organizací a se zvýšením účinnosti ideologické práce, budou klást ještě větší nároky na činnost politických orgánů a politického aparátu. Jejich teoretické připravenosti a zkušenosti je třeba plně využívat k řízení a organizování účinné stranickopolitické práce v konkrétních podmínkách svazů, svazků a útvarů. Političtí pracovníci musí vést výbory základních organizací, všechny komunisty a velitele k důslednému plnění stranických usnesení, kritickému a sebekritickému hodnocení vlastní práce, zjišťování nedostatků a nezdravých tendencí, které mají vliv na úroveň bojové a politické přípravy, morálně politický stav, kázeň a organizovanost života vojsk.

Stav připravenosti armády je závislý na kádrech, na jejich politické, odborné a psychické připravenosti, na schopnostech velet, vychovávat a organizovat podřízené v mírovém výcviku i v boji a snášet těžkosti vojenské služby. Úsilí, které bylo vynaloženo v kádrové práci v minulém období vedlo k prohloubení socialistického charakteru armády. Dále se upevnil třídní politický profil příslušníků armády, zvýšila se jejich vzdělanost, technická a kulturní úroveň. Politická vyspělost a vojenskoodborná připravenost velitelského sboru odpovídají potřebám armády i celospolečenským zájmům. V posledních letech probíhá intenzivní proces omlazování velitelského sboru. Postupně z ČSLA odcházejí kádry, které se aktivně podílely na výstavbě ČSLA v poválečném období. Přliv mladých vojáků z povolání k útvarům a jednotkám bude i pro další období typický. Proto bude třeba zintenzívnit práci s nimi. Přesto, že z našich škol vycházejí politicky a odborně dobře připraveni, schází jim ty praktické zkušenosti, kterým se nelze ve školách naučit, ale musí je získat činností u vojsk a štábů. Proto před všemi staršími a zkušenými veliteli a politickými pracovníky stojí úkol vést mladé důstojníky a praporčíky, učit je a pomáhat jim při zvládnutí jejich funkčních povinností podle konkrétního zařazení. Zvláštní pozornost bude třeba věnovat mladým vojákům z povolání, kteří budou pracovat ve složitých a náročných podmínkách bojových útvarů, kde na ně dolehne tíha odpovědnosti za podřízené, drahou a složitou bojovou techniku, řada omezení vyplývajících ze zabezpečení bojové pohotovosti, zvláště u útvarů začleněných do pohotovostního systému pozemního vojska, letectva a vojska PVOS. Je proto zvlášť důležité za těchto podmínek znát potřeby, zájmy a těžkosti

mladých vojáků z povolání a vytvářet jim morální i materiální podmínky pro jejich službu, kulturně společenský a rodinný život.

Československá lidová armáda vždy plnila a i nadále bude plnit úlohu školy komunistické výchovy mladé vojenské generace. V průběhu její služby dochází u ní k upevnění vědeckého světového názoru, politického přesvědčení a aktivnímu vztahu k politice komunistické strany. Získává nejen řadu nových odborných znalostí, ale učí se pořádku, kázni, odpovědnosti a organizovanosti. Bude proto nezbytné dále rozšiřovat a prohlubovat formy a metody práce s vojáky základní služby směřující k upevnění jejich třídního, vlasteneckého a internacionálního vědomí i pevných morálních a charakterových vlastností, které se jako cenná deviza vrátí celé společnosti po jejich zařazení v občanském povolání.

Československá lidová armáda jako nedílná součást naší socialistické společnosti se významně podílí na politickém, hospodářském a kulturním životě země. Je však třeba dále aktivizovat příslušníky armády, zvláště komunisty pro práci v uličních organizacích KSC, národních a občanských výborech a společenských organizacích. Současně je třeba poznamenat, že taková práce je prací navíc, prací pro společnost a že nelze za ni skrývat neplnění služebních povinností.

Je řada příkladů, kdy ČSLA významně pomáhala našemu národnímu hospodářství, jako např. při výstavbě dálnic, jaderných elektráren, pražského metra i v některých odvětvích průmyslu. Významná je její pomoc našemu zemědělství. Taková činnost se vždy setkává s oceněním nejen u vedoucích funkcionářů státní správy, ale i v širokých masách pracujících, což je jedna z hmatatelných forem upevňování jednoty armády a lidu. Náročné úkoly naší ekonomiky v příštím období budou i nadále vyžadovat aktivní pomoc ČSLA. Mimo jiné i proto, že značná část úkolů plněných v rámci národního hospodářství má význam nejen pro mírový život našeho lidu, ale i pro obranu republiky. Promítá se do oblasti operační přípravy státního území, do zbrojní výroby a zabezpečení ČSLA produktů, které je třeba mít připraveny pro případ války. Jinými slovy zabezpečuje přechod ČSLA i celého státu z mírového stavu na válečný.

Při zajišťování spolehlivé obrany naší země zaujímá rozhodující místo bojová pohotovost ČSLA, kterou chápeme jako komplex morálně politických kvalit a uvědomělé kázně armády, jejího vybavení zbraněmi a bojovou technikou, stavu připravenosti velitelů, štábů a vojsk plánovat, organizovat, řídit a vést soudobé operace a boj. Z hlediska bojové pohotovosti je pro ČSLA specifická skutečnost, že je v prvním strategickém sledu, v přímém dotyku se silným uskupením vojsk NATO. Proto má zvláštní význam uvedení štábů a vojsk do plné bojové pohotovosti v co nejkratších časových lhůtách s tím, že musí být připraveni neprodleně řídit a vést bojovou činnost, plnit mobilizační opatření, organizovat přesuny vojsk a materiálních prostředků do určených prostorů. Tyto otázky doléhají denně a bezprostředně na všechny příslušníky ČSLA. Zajištění vysokého stavu bojové pohotovosti je však hlavní smysl služby v ČSLA. Proto jedním z hlavních úkolů, který před námi stojí, je i nadále prosazovat do vědomí každého vojáka odpovědnost za stav bojové pohotovosti jeho svazu, svazku, útvaru a jednotky v uvedeném komplexním pojetí. Otázky bojové pohotovosti z profesionálního hlediska jsou velmi obsáhlé a není možné, byt jen zásady, v tomto krátkém příspěvku rozvádět. Chci jen připomenout, že otázky uvedení vojsk do vyšších stupňů bojové pohotovosti jsou plně koordinovány v rámci členských států Varšavské smlouvy. Do života vojsk mohou být uvedeny jen tvůrčím přístupem k jejich uplatňování v konkrétních podmínkách každého druhu vojska, velitelství, útvaru a jednotky. Diferencovaný přístup k otázkám bojové pohotovosti je závislý na řadě faktorů, jako je určení svazku, útvaru a jednotky, jejich dislokaci, určených prostorech soustředění, mobilizačních úkolech atd. Stav bojové pohotovosti je věcí všech vojáků,

nejvyšší odpovědnost však za ni nesou velitelé, kteří musí využívat všech možností po velitelské a stranické linii k jejímu trvalému, aktivnímu a tvůrčímu zdokonalování.

Naši velitelé, štáby a vojska mnohokrát dokázali, že jsou dobře připraveni na vedení soudobé operace a boje. Poslední zvlášť významnou prověrkou jejich kvalit bylo cvičení vojsk členských států Varšavské smlouvy na území ČSSR Štít-84 i řada dalších spojeneckých cvičení typu Sojuz, Družba, Granit atd. V přípravě velitelů, štábů a vojsk čerpáme nejnovější a nejcennější zkušenosti a poznatky z operačního umění Sovětské armády. Podařilo se zvládnout plánování a vedení soudobých útočných a obranných operací vojsky spojeneckého složení, samostatné vzdušné a protivzdušné operace na válčišti i vedení boje za zvláštních podmínek. Řešeny jsou i perspektivní otázky boje s průzkumnými a palebnými systémy nepřítelů, zdokonalení komplexního palebného ničení pozemního a vzdušného nepřítelů a řada dalších otázek. Přesto se ukázalo, že i v této oblasti je co zlepšovat. Platí to zejména o procesu přípravy rozhodnutí velitelů, plánování a řízení operací. Naše štáby musí pracovat na základě úplného zhodnocení nepřítelů a vlastních vojsk, rychle, pohotově a předvídavě s cílem předejít a překvapit nepřítel. Na tuto činnost nebude nikdy šablona, je to věc připravenosti, schopnosti a zkušenosti velitelů a štábů. Nadchází období, v němž se stále výrazněji do práce velitelů a štábů prosazují automatizované systémy velení. Proto bude mimořádně důležité je nejen zvládnout, ale umět je plně využívat. Operační umění je ve stálém vývoji, přináší den ze dne nové poznatky a je proto na nás, abychom je zkoumali, rozpracovávali, zevšeobecňovali a tak svým dílem přispívali k rozvoji socialistické vojenské vědy.

V přípravě vojsk bude třeba i v budoucnu dodržovat základní požadavek — učít vojáka tomu, co potřebují pro boj. Stále zůstává aktuální úkol — zefektivnit výcvik všeho druhu a zkvalitnit jej v obsahu i metodách. To je zvlášť významné pro útvary a jednotky vyzbrojené novou bojovou technikou a zbraněmi. Vysoké jsou nároky na organizátory výcviku a řídící jednotlivých zaměstnání, jejich dokonalou odbornou připravenost i metodickou schopnost naučit v daném čase s danými prostředky každého vojáka tomu, pro co je předurčen.

Výcvik vojsk je dnes nemyslitelný bez dokonalých výcvikových zařízení — výcvikové základny, která je mnohdy složitější než vlastní zbraň a bojová technika. Proto musí být při výcviku plně využita. Nemalý úkol souvisí i s potřebou rozšiřovat a modernizovat učební výcvikovou základnu. I to je oblast působnosti pro rozvoj iniciativy, novátorství a zlepšovatelského hnutí i socialistického soutěžení v širokých masách vojáků.

Obranyschopnost země je dána nejen připraveností ozbrojených sil, ale je závislá na ekonomickém potenciálu, celkové úrovni a vyspělosti země. Můžeme konstatovat, že v tomto směru patří ČSSR k nejvyspělejším státům světa. Proto i naše armáda je péčí strany a vlády vybavována nejmodernější bojovou technikou, materiálem a dalšími prostředky. Soudobé zbraňové systémy, zvláště raketové, letecké, protiletadlové raketové, ale i tanky, bojová vozidla pěchoty, dělostřelectvo, prostředky ničení a automatizované systémy velení jsou velmi nákladné. Je proto povinností všech velitelů a vojáků pečovat o ně a udržovat je ve výtečném stavu. Zvláštní péči vyžaduje uložená technika, jejíž použitelnost zásadně ovlivňuje stav bojové a mobilizační pohotovosti.

V rámci členských států Varšavské smlouvy dochází ke stále výraznější integraci ve vyzbrojování jejich armád. ČSSR se významně podílí na výrobě některých druhů zbraní a bojové techniky. V tomto směru jsou to především příslušníci armády, kteří zadávají požadavky na nové druhy výzbroje a její modernizaci. To však předpokládá neustále rozvíjet vědeckou a výzkumnou základnu, studovat nejnovější vědecké poznatky, spolupracovat s civilními vědeckými pracovišti a využívat zkušeností z již zavedených

techniky. Vědecká práce není dnes jen otázkou pro vědecká pracoviště, ale musí se stát záležitostí širokých kolektivů, zejména vyšších štábů.

Jedním z rozhodujících kritérií, podle kterého je posuzována každá armáda, je stav kázně. Drtivá většina našich vojáků plní své úkoly ukázněně, obětavě a iniciativně, s odpovědností vůči straně i celé socialistické společnosti. Existují však jednotlivci, kteří svým jednáním, chováním, svými morálními vlastnostmi nespĺňují požadavky kladené na občana, tím méně vojáka socialistické armády. Přes jejich intenzivní výchovu se u některých nepodařilo vymýtit projevy nekázně a nenaučili se dodržovat základní principy vojenského života. Důsledek toho se projevuje v řadě mimořádných událostí, často s vážnými politickými důsledky, se ztrátou lidských životů i materiálních hodnot. Jednou z příčin tohoto stavu je skutečnost, že někteří mladí lidé nastupují službu v ČSLA již dříve trestaní, s návyky na požívání alkoholu a svéráznými názory na vztah ke společnosti, vojenské službě i morálce. To byl také hlavní důvod proč otázkám kázně a organizovanosti života vojsk věnuje velení ČSLA i stranické orgány tolik pozornosti. Proto stojí před všemi příslušníky armády, tím více před veliteli všech stupňů, politickými orgány a stranickými organizacemi upevnění kázně a organizovanosti života vojsk na jednom z nejpřednějších míst. Bude třeba dosáhnout vyšší úrovně právní výchovy, lépe uplatňovat kázeňskou praxi a snížit soudně trestnou činnost, která se v některých případech vztahuje i na vojáky z povolání. To je i jedno z východisek k podstatnému snížení vážných mimořádných událostí.

Splnění úkolů uložených Československé lidové armádě XVII. sjezdem KSČ kladou vysoké požadavky na organizátorskou a řídicí práci. Důsledným uplatňováním leninských principů vědeckého řízení a stylu práce, zvláště metody kritické analýzy, pracovní náročnosti a vědeckosti velitelským sborem, politickými orgány a stranickými organizacemi může být dosaženo zvýšení kvality a efektivnosti v řídicí činnosti. Je to právě řídicí proces, který prověřuje politickou vyspělost, odbornou připravenost a organizační schopnosti řídicích pracovníků na všech úsecích. V každodenním životě bude proto nezbytné s daleko větší důsledností prosazovat plnění řádů, předpisů, rozkazů a funkčních povinností, věnovat více úsilí přímému individuálnímu řízení podřízených, pomáhat jim řešit problémy a překonávat těžkosti. Cílevědomější pomoc je třeba poskytovat již při plánování bojové a politické přípravy i jednotlivých složitých a náročných zaměstnání. Již při samotném plánování je nutné dbát na dodržování některých známých zásad, jako je metoda hlavního článku, reálný rozpočet času, materiální zajištění daného zaměstnání nebo akce atd. Každé zaměstnání je třeba připravit tak, aby byl dostatek času na jeho přípravu, konání a vyhodnocení. Právě důsledné vyhodnocení zaměstnání je odrazovým můstkem ke zlepšení práce a odstranění chyb, které se vyskytly. Je školou zkušenosti, základem pro další zkvalitnění obdobného úkolu.

Nedílnou součástí řídicí práce je kontrolní činnost. Bohaté zkušenosti z této oblasti ukazují, že v posledním období se daří lépe sladit kontroly různých stupňů velení, dodržovat zásadu náročnosti a objektivitu, zjišťovat příčiny nedostatků i nacházet východiska k jejich odstranění. Zároveň je však nezbytné posilovat metodickou úlohu kontrol a využívat jich k přímé pomoci a výchově podřízených. Tyto tendence v kontrolní činnosti je třeba dále rozvíjet, protože jen tak bude možné využívat výsledků kontrol ke kritické analýze stavu bojové pohotovosti a připravenosti ČSLA.

Před všemi příslušníky ČSLA, zejména pak před řídicími pracovníky, stojí i nadále úkol překonávat administrativní a byrokratické formy řízení. Je logické, že složitý armádní organismus se bez administrativy neobejde, pokud je vedena rozumně a účelově. Rozhodný boj je však třeba vést proti takové administrativě, která neplní svůj účel, je zbytečná, zdvojuje informační systém a odvádí lidi od plnění hlavních úkolů.

Ukázalo se také, že administrativní a byrokratické formy řízení lze odstranit v mnoha případech živou prací s lidmi, s podřízenými. To však předpokládá vybudovat atmosféru důvěry mezi nadřízenými a podřízenými, vzájemné úcty k práci jednotlivých stupňů velení, a to i v podmínkách kritického ovzduší a vysoké náročnosti. Svou autoritu si buduje každý stupeň velení, každý velitel, politický pracovník či příslušník štábu sám, svou politickou, odbornou připraveností, svými morálními a osobními vlastnostmi.

Cílem tohoto krátkého příspěvku bylo dotknout se pouze některých otázek, které před našimi veliteli, politickými orgány a stranickými organizacemi budou stát v dalším období výstavby ČSLA. Půjde o to, aby naše socialistická armáda byla i nadále budována jako armáda moderní v nejširším slova smyslu z pohledu politického i profesionálního, aby beze zbytku splnila své poslání hlavní záruky obrany republiky a pevné součásti členských států Varšavské smlouvy.

V nejbližších dnech bude před námi stát úkol rozpracovat závěry XVII. sjezdu KSČ do podmínek ministerstva národní obrany, svazů, svazků, útvarů a jednotek. I to bude prověrka našich schopností v oblasti organizátorské a řídicí práce. Před všemi příslušníky ČSLA stojí úkol důsledně studovat sjezdové materiály, pochopit jejich smysl a dovedně je aplikovat na činnost každého orgánu velení a řízení tak, aby byly dovedeny ke každému vojákovi a občanskému pracovníkovi. V čele tohoto procesu musí stát armádní stranická organizace — všichni komunisté. Ve veškeré práci musíme usilovat o to, abychom mohli v budoucnu hrdě hodnotit, že úkoly XVII. sjezdu naší strany byly v ČSLA beze zbytku splněny.